

Kärsiikö vastuullisuusviestintä huijarisyndroomasta?

FIBS
24.10.2024

AVIDEN

Erik Mashkilleyson

Senior Strategist
Johtava strategi

Kokemus

Digital Experience Director
Brand and Creative Lead
Service Designer
Concept Designer
Digital Producer
Copywriter

Asiakkaita

Solar Foods
Origin by Ocean
Soletair
Cellife
Spinnova
Biosafe
Aeromon
Wärtsilä
Verman
Raute
Pohjola Vakuutus
Framery

Marja Vest

Head of Communications and PR, Team Lead
FM, VTM
Viestintäjohtaja

Kokemus

Viestinnän ja
markkinoinnin
suunnittelu ja johtaminen

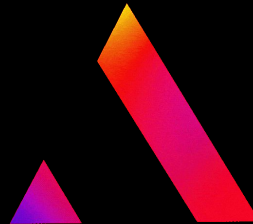
Strategia- ja kriisiviestintä

Valmennukset

Mediatyö

Asiakkaita

SOL-Palvelut
Oras Group
Taideyliopisto
Seure
Tikkurila PPG
Gramex
Verohallinto
Sitra
Nordic Business Forum
Suur-Savon Sähkö
Kymen vesi
Helsingin yliopisto

Sirpa Alhava

Content Business Lead
Sisältöliiketoiminnan johtaja

Kokemus

Sisältömarkkinoinnin
suunnittelu ja johtaminen

Asiakas- ja sidosryhmälehdet

Vuosi- ja vastuullisuus-
raportointi

Asiakkaita

ABB Suomi
Aspo
Evac
Helen
Hitachi Energy Finland & EMEA
Lantmännen Unibake Finland
Meira Nova
Metsä Group
Steveco
Suomen Lantakaasu
Valio
VR

Agendalla tänään

Kärsiikö vastuullisuusviestintä huijarisyndroomasta?

1. Huijarisyndrooma ja vastuullisuusviestintä

2. Luotettava tieto vastuullisuusviestinnän tukena ja Green Claims

3. CSRD-direktiivin mukainen vastuullisuusraportointi

4. CSRD-raportointi ja kaksoisolennaisuusanalyysi vastuullisuusviestinnän työkaluina

5. Q&A

Jos vastuullisuuden
kääntäminen
liiketoimintahyödyksi olisi
viestinnällisesti helppoa,
webinaarikin olisi eri
aiheesta.

Juurisyitä - miksi aihe ahdistaa?

Tunnistatko nämä?

- 1** Yrityskansalaisuuden käsitteen juuret eivät ole suomalaisessa yritystoiminnassa. Meillä vastuullisuusasiat ovat olleet jo lakisääteisesti melko hyvällä tasolla.
- 2** Vastuullisuusviestinnän käsite on mielikuvallisesti erillään muusta viestinnästä ja etenkin markkinoinnista.
- 3** Kaupallisten viestien konteksti ei aina sovi vastuullisuuspuheelle.
- 4** Erilliset budjetit, erilliset tekijät, erilliset konsultit. Kenellä on kokonaiskuva siitä, miten vastuullinen meidän brändimme on?

You can flush me down the toilet
Voit huuhtoa minut alas WC:stä

FlushTM

Biodegradable

FlushTM
&**Go**

www.flushandgo.com

Du kan spola ned mig i
Меня можно выбросить

You can flush me
Voit huuhtoa minut alas WC:stä

HUIJARISYNDROOMA

Huijarisyndrooma viittaa pelkoon siitä, että omat vastuullisuustyöt tai saavutukset eivät ole riittävän hyviä, ja yritys joutuu julkisesti kyseenalaistetuksi.

OIRE 1

Aliviestiminen
(viherhyssyttely)
— pelätään
viherpesusyytöksiä

Oire 1

Aliviestiminen (viherhyssyttely) — pelätään viherpesusyytöksiä

Greenhushing eli “viherhyssyttely” on teoria että yritykset eivät uskalla enää viestiä vastuullisista teoistaan vanhaan malliin kritiikin pelossa.

- ▲ Termiä käytettiin ensimmäisen kerran Treehugger-konsultointiyhtiön blogissa 2008, mutta se yleistyi vasta syksyllä 2022.
- ▲ Sveitsiläisen South Pole -konsulttiyrityksen viime syksynä julkaisemassa 1 200 yrityksen analyysissä todettiin, että joka neljäs suunnitteli siirtyvänsä ympäristöystävälliseksi, mutta sitten kuitenkin vaikenee - eli pitää ilmastositoumuksensa salassa.

[South Pole, 2022](#)

Among surveyed sustainability-minded organisations

67%

Have set both a net zero target **and** a science-based target

23%

Have decide **not** to publicise their science-based climate milestones

2025-2030

is the most common net zero target year range

Vastuullisen viestin ja toiminnan yhteensovittaminen

Kritiikkiä viherhyssyttelyä kohtaan

“Viherhyssyttely... antaa vaikutelman että vastuullisuudesta viestiminen on herkkä ja vaarallinen kenttä, jossa yritykset voivat helposti tehdä virheitä ja joutua kritiikin kohteeksi.

Kuitenkin yrityksille asetetut uudet sääntelyvaatimukset ja tiukemmat vaihtoehtoiset standardit...vähentää mahdollisuuksia piiloutua epämääräisten lupauksen taakse, ja pakottaa yritykset olemaan rehellisempiä – ei hiljaisempia.

Jos yritykset vetäytyvät vastuullisuusviestinnästä, se voi johtua paitsi syytösten pelosta, myös siitä, etteivät niiden ilmastoteot ole riittävän kunnianhimoisia tai perusteltuja, jotta niistä voisi viestiä uskottavasti.”

–Niklas Kaskeala

Niklas Kaskeala · 1st

Climate & Environmental Activist | Founder ImpactOffice.earth | Founder ...
Tmo · Edited · 🌐

Ylen tuore artikkeli käsittelee "viherhyssyttelyä", eli tilannetta, jossa yritykset toimivat ympäristövastuullisesti, mutta viestivät näistä teoista varovasti tai eivät lainkaan. Viestintäkonsultti [Antti Isokangas](#) ja mainostoimiston johtaja [Riku Vassinen](#) esittävät, että suomalaisissa yrityksissä on tapana pikemminkin aliviestiä kuin yliviestiä vastuullisuudestaan, koska pelätään syytöksiä viherpesusta. Tämä väite kytkeytyy laajempaan keskusteluun vastuullisuuden viestinnästä, erityisesti termiin "greenhushing" (viherhyssyttely), joka on saanut paljon kansainvälistä huomiota.

Kriittisempi tarkastelu tuo kuitenkin esiin muutamia olennaisia kysymyksiä tästä artikkelista ja ilmiöstä laajemmin. [NewClimate Institut](#)en analyysit(<https://lnkd.in/dQM5Bvge>) kyseenalaistavat "greenhushing"-narratiivin laajemmassa mittakaavassa. NewClimateen mukaan ei ole näyttöä siitä, että yritykset olisivat laajasti vetäytyneet vastuullisuusviestinnästä. Päinvastoin, monet suuret yritykset, kuten Danone ja Volvo, ovat siirtyneet kohti tarkempaa ja läpinäkyvämpää viestintää. Ne ovat luopuneet hiilineutraalisuusväitteistään ja keskittyvät nyt selkeämpiin ja todennettavampiin ilmastotavoitteisiin, mikä on positiivinen kehitys. Ylen artikkeli esittää viherhyssyttelyä ikään kuin globaalina trendinä, kun todellisuudessa se saattaa olla yritysten keskuudessa marginaalinen ilmiö.

On myös tärkeää huomioida, että viherhyssyttelyn käsite, sellaisena kuin se artikkelissa esitetään, on ongelmallinen. Se antaa vaikutelman, että vastuullisuudesta viestiminen on herkkä ja vaarallinen kenttä, jossa yritykset voivat helposti tehdä virheitä ja joutua kritiikin kohteeksi. Kuitenkin yrityksille asetetut uudet sääntelyvaatimukset ja tiukemmat vapaaehtoiset standardit edistävät läpinäkyvyyttä ja velvoittavat yrityksiä selkeämpään viestintään. Toisin sanoen, sääntelyn kiristyminen vähentää mahdollisuuksia piiloutua epämääräisten lupauksien taakse, ja pakottaa yritykset olemaan rehellisempiä – ei hiljaisempia.

Viherhyssyttelyn todellista merkitystä on siis syytä tarkastella kriittisesti. Jos yritykset vetäytyvät vastuullisuusviestinnästä, se voi johtua paitsi syytösten pelosta, myös siitä, etteivät niiden ilmastoteot ole riittävän kunnianhimoisia tai perusteltuja, jotta niistä voisi viestiä uskottavasti. Tämä ei kuitenkaan tarkoita, että viestintää tulisi välttää. Kuten Ylen artikkelissa todetaan, onnistunut vastuullisuusviestintä vaatii tasapainoa, mutta tärkeämpää on, että viestintä perustuu todellisiin ja todennettaviin tekoihin.

[#viherpesu](#) [#vastuullisuus](#) [#vastuullisuusviestintä](#)

<https://lnkd.in/dS6SQ1ZA>

Show translation

Viherhyssyttely on Suomessa tavallista, sanoo tietokirjailija – yritykset pelastavat maailmaa, mutta...

yle.fi

OIRE 2

Yllättävä kriisi osoittaaakin odottamattoman aukon viestinnän ja toiminnan välillä.

Oire 2

Yllättävä kriisi osoittaakin odottamattoman aukon viestinnän ja toiminnan välillä.

Kun puheet ja teot eivät kohtaa, ihmiset uskovat tekoja.

Tärkeää on miten yritys käsittelee tilannetta sen jälkeen.

Kuukauden sanat 2024

29.8.2024 9.30

Kuukauden sana elokuussa 2024 on raakku

Uhanalainen nilviäinen valloitti mediatilan ja suomalaisten sydämet.

● raakku
Search term

+ Compare

Finland ▾

Past 12 months ▾

All categories ▾

Web Search ▾

Interest over time ⓘ

OIRE 3

Ruoho näyttää
vihreämmältä aidan
toisella puolen.

Oire 3

Ruoho näyttää vihreämmältä aidan toisella puolen.

Muiden firmojen teot ja viestintä näyttävät merkittävämmiltä kuin omamme. "Miksi emme itse keksineet noin hyvää ideaa?"

- ▲ Viestinnänkin sydämessä sykkii yrityksen brändi. On etu, jos brändi sallii tehdä asioita omalla tavalla.
- ▲ Huumori myös auttaa.

FCKOatly.com

F*CK! OATLY.com
A time machine of all things bad about an oat drink company.

Welcome to F*ck Oatly! A site devoted to helping our fans-and the thousands of people who hate us-better understand everything that's "wrong" with our company.

A time machine of all things bad about an oat drink company.

Welcome to F*ck Oatly! A site devoted to helping our fans-and the thousands of people who hate us-better understand everything that's "wrong" with our company.

Why would we build such a website? That's a great question! For starters, it's super convenient to have the latest boycotts and criticisms all in one place. But more importantly, we're not the type of company to hide from moments like these. We see all the negative headlines, posts and petitions as an inevitable consequence of trying to create positive societal change.

So for the fun and uplifting benefits of our products, please continue to visit Oatly.com (they give us cookies when the web traffic spikes!). But to understand the full story of Oatly's mission to shift people away from dairy, and towards a life that's less taxing on the planet, also browse this profanity-laced website we finally got approval to launch.

URNS OUT THERE'S A LOT TO COVER

The Spanish milk lobby are the latest to join the let's-sue-Oatly-for-saying-that-thing-that-no-one-should-repeat-ever-again trend.

READ ALL ABOUT IT

Millä muilla tavoin yritysten viherpesemistä kuvataan?

Bubbling under -sanoja, jotka saattavat yleistyä.

MITÄ JOS EI HYSSYTELTÄISI?

Voidaanko kannustaa dialogiin vaikeista asioista?

Dialogipesu

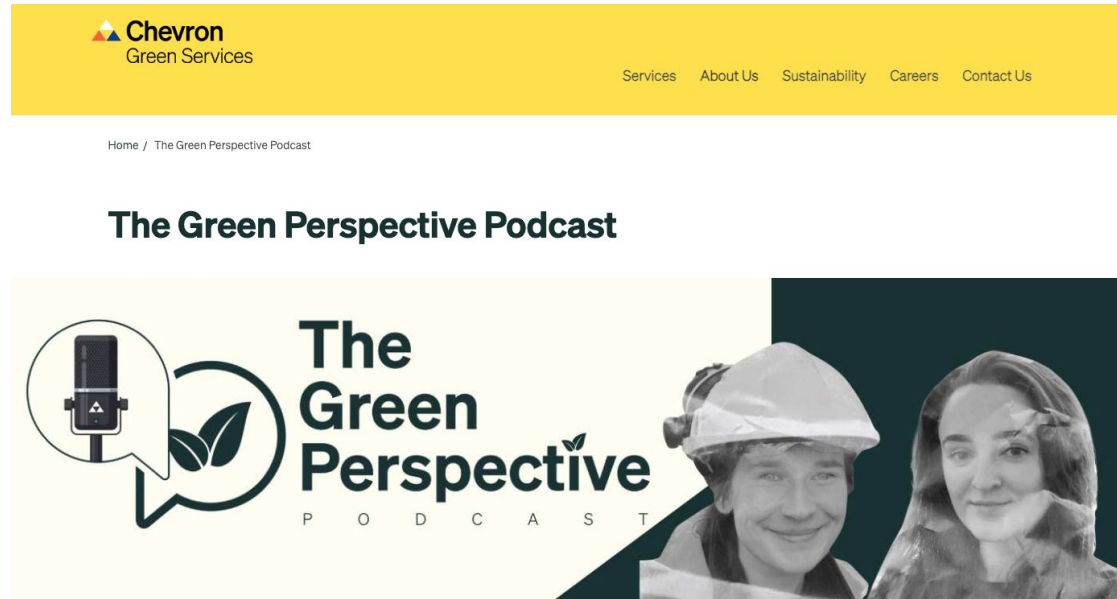
Dialogipesulla tarkoitetaan sitä, että yritykset käyttävät dialogia ja keskustelua hyväkseen rakentaakseen harhaanjohtavan kuvan siitä, että ne ovat avoimia ja vastuullisia toimijoita.

Dialogipesu hyödyntää yhteiskunnallisia ja eettisiä normeja, odotuksia, mielikuvia ja tunteita luodakseen positiivisen kuvan yrityksen toiminnasta.

Se pyrkii saamaan yleisen hyväksynnän kritiikin välttämiseksi.

Yritykset pyrkivät saamaan moraalisen oikeutuksen toiminnalleen dialogin kautta.

Kritiikkiä annetaan, mutta todellisia muutoksia yritysten toiminnassa ei tapahdu.

Miten tunnistan ja vältän dialogipesun?

Dialogipesulla tarkoitetaan sitä, että yritykset käyttävät dialogia ja keskustelua hyväkseen rakentaakseen harhaanjohtavan kuvan siitä, että ne ovat avoimia ja vastuullisia toimijoita.

1.
Tarpeellisuus

2.
Aika ja paikka

3.
**Valta ja
tasapuolisuus**

4.
Vaikutus

Esimerkki avoimesta viestinnästä

Kotipizzan toimitusjohtaja postasi LinkedIniin 20.10.2024, että Kotipizzan käyttämä liha ei enää tule olemaan sataprosenttisen suomalaista.

Kotipizza Group Oy

2,892 followers

1d · 🌐

+ Follow ...

Haluamme kertoa avoimesti mahdollisista muutoksista toiminnassamme. Siksi kerromme Kotipizzan sivuilla, että Kotipizzan käyttämä liha ei enää tule olemaan sataprosenttisen suomalaista.

Lue lisää aiheesta Kotipizza Groupin toimitusjohtajan [Heidi Stirkkinen](#) julkaisusta.

Show translation

Heidi Stirkkinen · 1st

CEO at Kotipizza Group

1d · 🌐

Haluamme kertoa avoimesti mahdollisista muutoksista toiminnassamme. Siksi kerromme Kotipizzan sivuilla, että käyttämämme liha ei enää tule olemaan sataprosenttisen suomalaista.

Arvoimme pysyä edelleen se, että viestimme avoimesti tekemistämme päätöksistä ja niiden perusteista. Myös vastuullisuus pysyy keskeisenä arvonaamme.

Kotipizzan toiminnan ytimessä ovat herkulliset, laadukkaat, vastuulliset ja kohtuuhintaiset pizzat. Hankintaorganisaatiomme tekee työtä sen puolesta, että jokainen pizzoistamme täyttäisi nämä vaatimukset. Panoksensa työhön antaa tuotekehitystiimimme, joka testaa raaka-aineitamme varmistaakseen, että ne vastaavat asiakkaidemme odotuksia, ovat laadukkaita ja sopivat makumaailmaamme sekä valmistusprosesseihin ravintoloissamme.

Joka odotetusti aiheutti heti keskustelua.

Samana päivänä ilmestyi LinkedIniin toinen avoin keskustelu. Ihmisistä valtaosa tietysti toivoisi kysyttäessä kotimaisia raaka-aineita. Mutta keskustelu pysyi sivistyneenä.

Markus Kanerva · 2nd

Branch Manager STARK Vaasa, Living life with wholesale as...
15h · 🌐

+ Follow ...

Pitääkö ravintolat tukea Suomalaista tuotantoa 🇫🇮🇫🇮🇫🇮

Kotipizza ilmoitti tässä joku päivä sitten että siirtyy käyttämään ulkomaista lihaa, omasta mielestä tosi huono päätös ja itsellä ollut mielikuva että ostamalla Kotipizza tuet Suomalaista tuotantoketju. Selityksenä jotain liirum laarumia inflaatiosta, kustannuspaineista ja kuina tämä päätös näkyy myös kuluttajan lompakossa 😞

Nyt tämäkin muuttuu joten minun osalta taitaa Kotipizza jäädä käyttämättä.

Mites teillä, onko lihan alkuperä tärkeä asia vai onko hinta tärkeämpi?

#Kotipizza

#Kotimaisuus

Show translation

Onko lihan alkuperä sinulle tärkeä?

The author can see how you vote. [Learn more](#)

Ehdottomasti, kotimaista lihaa	86%
Ei ole väliä, hinta ratkaisee	9%
Katson tulokset, kommentoin 🗳️	5%

296 votes · 6d left · [Undo](#)

👍👎 25

37 comments

LUOTETTAVA TIETO VASTUULLISUUSVIESTINNÄN TUKENA

Viherväittämät ja datan merkitys
vastuullisuusviestinnässä

Miksi data on ratkaisevaa?

Vastuullisuusviestintä nojaa luotettavaan, tarkkaan dataan. Jokaisen väittämän on oltava todennettavissa ulkopuolisilla lähteillä.

Data antaa luvan olla vihreä.

**Green Claims eli
viherväittämädirektiivi**

Tiivistelmä

- ▲ Green Claims -direktiivi astuu voimaan 2026
- ▲ Jatkossa viherväitteiden tulee perustua tutkittuun tietoon ja kolmannen osapuolen validointiin
- ▲ Sen rikkomisesta voi seurata merkittäviä rangaistuksia, kuten jopa 4% liikevaihdosta sakkoina.
- ▲ Koskee kuluttajamarkkinointia ja -myyntiä
- ▲ Koskee yli 10 hengen yrityksiä/yli 2 MEUR lv
- ▲ Direktiivin lisäksi tulee maakohtainen ohjeistus
- ▲ Yritysten tulee valmistautua keräämällä elinkaaritietoja ja käyttämällä luotettavia verifiointimenetelmiä.
- ▲ Jos ei halua tehdä mitään, voi vaan luopua viherväittämisestä omassa markkinoinnissaan

Vastuullisuudesta ja “vihreydestä” on tullut merkittävä myyntivaltti.

EU:n komission tutkimus vuodelta 2020

53 % vihreistä väittämistä antoi epämääräistä, harhaanjohtavaa tai perusteetonta tietoa.

40 prosentilla väitteistä ei ollut mitään näyttöä.

Puolet kaikista vihreistä merkinnöistä tarjoaa heikon tai olemattoman todentamisen.

EU:ssa on 230 kestävän kehityksen merkkiä ja 100 vihreän energian merkkiä, joiden avoimuuden taso vaihtelee suuresti.

[EU:n komissio](#)

Mikä on viherväittäjä/ympäristöväite?

Ympäristöväitteellä tarkoitetaan **kaupallisen viestinnän yhteydessä viestiä tai esitystä***:

- ▲ joka **ei ole pakollinen** unionin tai kansallisen lainsäädännön nojalla ja
- ▲ jossa todetaan/annetaan ymmärtää, että tuotteella tai elinkeinonharjoittajalla **on myönteinen vaikutus** tai **ei ole lainkaan (negatiivista) vaikutusta ympäristöön**
- ▲ tai että se **vahingoittaa ympäristöä vähemmän** kuin muut tuotteet tai elinkeinonharjoittajat
- ▲ tai että niiden **vaikutus** on ajan kuluessa **parantunut**.

*teksti, kuvallinen, graafinen tai symbolinen esitys missä tahansa muodossa, markkinointinimet sekä yritysten nimet tai tuotenimet

(muokattu direktiiviehdotuksesta)

Kiellettyjä sanoja

EU antoi esimerkkejä sanoista, joita ei saisi käyttää “ilman tunnustettua erinomaista ympäristönsuojelullista tasoa, joka on merkityksellinen väitteen kannalta.”

1. **Environmentally friendly**
2. **Eco-friendly**
3. **Eco**
4. **Green**
5. **Nature’s friend**
6. **Ecological**
7. **Environmentally correct**
8. **Climate friendly**
9. **Gentle on the environment**
10. **Carbon friendly**
11. **Carbon neutral**
12. **Carbon positive**
13. **Climate neutral**
14. **Energy-efficient**
15. **Biodegradable**
16. **Biobased**
17. **Broader statements including the words ‘conscious’ and ‘responsive’**

1. **Ympäristöystävällinen**
2. **Ympäristöä säästävä**
3. **Eko-**
4. **Vihreä**
5. **Luontoystävällinen**
6. **Ekologinen**
7. **Ympäristöä kunnioittava**
8. **Ilmastoystävällinen**
9. **Lempeä ympäristölle**
10. **Hiiliystävällinen**
11. **Hiilineutraali**
12. **Hiiliposiitivinen**
13. **Ilmastoneutraali**
14. **Energiatehokas**
15. **Biohajoava**
16. **Biopohjainen**
17. **Laajemmat ilmaukset, kuten ”tietoinen” tai ”vastuullinen”**

Miten jatkossa pitää toimia?

- ▲ Yritysten ympäristöväittämien on perustuttava **tieteelliseen näyttöön.**
- ▲ Niissä on otettava huomioon **tuotteen koko elinkaari** sekä keskeiset ympäristövaikutukset. Mainonnassa käytettyjen vihreiden väittämien pitää olla **kolmannen, riippumattoman osapuolen todentamia ennen niiden käyttöä markkinoinnissa.**
- ▲ Ympäristömerkkien käyttöä yhdenmukaistetaan: Jatkossa saa pääsääntöisesti käyttää **vain EU-tasoisia ympäristömerkkejä.** Mahdollisten omien merkkien oltava EU:n hyväksymiä ja selvästi kunnianhimoisempia kuin EU:n merkit.

Fly Responsibly

Millaiset tuoteväittämät jäisivät todennäköisesti viherväittämäsyytiin?

Nämä tuotteet eivät läpäisisi seulaa.

Värilläkin on yllättävän paljon väliä

Alitajuinen mielemme yhdistää värit arvoihin ennen kuin ehdimme ajatellakaan.

Vihreys riippuu kontekstista

Atria myy tuotteitaan uusissa pakkauksissaan, jotka on tehty mäntyöljystä säästän fossiilisen muovin käyttöä.

- ▲ Nojaa vastuullisuusviestinnässään vahvasti pakkaukseen ja sen ekologisuuteen, vaikka pakkauksen osuus tuotteen hiilijalanjäljestä on tyypillisesti alle 2 % koko elinkaaren ajalta.
- ▲ Vihreän värin käyttö antaa ymmärtää, että tuotteen taustalla on aitoja ympäristötoimenpiteitä, kuten uusiutuvaan energiaan siirtyminen tai merkittävät ympäristöinvestoinnit.

Miten tulisi reagoida?

1. Yritys voi luopua viherväittämien käytöstä markkinoinnissaan

Koska viherväittämät ovat vapaaehtoisia (=markkinointia), yritys voi myös luopua niistä. Silloin lakimuutos ei edellytä heiltä muita muutoksia.

2. Jos yritys haluaa käyttää viherväittämiä markkinoinnissaan, sen tulee toteuttaa **selvitys**, jossa ulkopuolinen ja riippumaton taho todentaa elinkaariarvioinnin (LCA) kautta ympäristöväittämät. Ne eivät saa olla sellaisia, jotka tuotteen tulisi muutenkin lain puolesta täyttää.

Todennäköisesti direktiivin ehtojen toteuttaminen edellyttää yritykseltä **toimintatapojen ja tuotekehitysprosessien uudistamista ja uutta osaamista.**

CSRD-kestävyyssraportointi

EU:n uusi kestävän kehityksen raportointidirektiivi

Tiivistelmä:

- ▲ Korvaa direktiivin ei-taloudellisten tietojen raportoinnista (NFRD) vaiheittain 2024-2026.
- ▲ Koskee portaittain kaikkia EU:n yrityksiä sekä kolmansien maiden yrityksiä, jotka toimivat EU:ssa. Poislukien mikroyritykset
- ▲ Pakottaa käyttämään EU:n kestävyysraportoinnin standardeja (ESRS)
- ▲ Laajentaa raportointia kaikilla vastuullisuuden osa-alueilla eli
 - ympäristö (**E**),
 - sosiaalinen vastuu (**S**)
 - vastuullisuuden hallinnointi(**G**)
- ▲ Pakottaa käyttämään ulkopuolista auditoijaa varmentamaan kestävyysraportin sisältö
- ▲ Tavoitteena läpinäkyvyys ja vertailtavuus

Keihin CSRD-direktiiviä sovelletaan?

Suuret listatut yhtiöt ja osuuskunnat

- ▲ Yli 500 työntekijän listayhtiöt raportoivat ensimmäisen kerran 2024 kestävyystiedoistaan
- ▲ Suomessa ulottuu myös osuuskuntiin ja suuriin eläkelaitoksiin

Suuret yritykset

- ▲ 2025 tiedoista raportoivat ensimmäisen kerran listatut ja listaamattomat yritykset, jotka täyttävät kaksi kolmesta vaatimuksesta:
 - >50 MEUR lv
 - >25 MEUR varallisuus
 - >250 työntekijää

Pienet ja keskisuuret yritykset

- ▲ 2026 tiedoista raportoivat ensimmäisen kerran listatut pk-yritykset ja pienet ja keskisuuret luottolaitokset ja vakuutusyhtiöt

Mikroyritykset (alle 2 MEUR lv ja alle 10 työntekijää) eivät ole direktiivin piirissä. Vuodesta 2028 alkaen CSRD laajenee EU:ssa toimiviin kolmansien maiden yrityksiin, joiden lv >150 MEUR.

Mitä asioita raportoidaan?

Pakolliset

Yleiset tiedot ERS2

- ▲ Strategia ja liiketoimintamalli
- ▲ Vaikutusten, riskien ja mahdollisuuksien tunnistaminen ja hallinnan
- ▲ Toimintaperiaatteet ja toimenpiteet
- ▲ Tavoitteet ja mittarit, tavoitteissa edistyminen

E1 Ilmastonmuutos

- ▲ Pakollinen sitten, että jos yritys toteaa, että E1 Ilmastonmuutos ei ole heille olennainen raportoiva tekijä, on laadittava selvitys kaksoisolennaisuus-analyysin tuloksista, joihin päätös perustuu.

Kaksoisolennaisuusanalyysin perusteella

Environmental

- ▲ **E1** Ilmastonmuutos
- ▲ **E2** Pilaantuminen
- ▲ **E3** Vesivarat ja merten luonnonvarat
- ▲ **E4** Luonnon monimuotoisuus ja ekosysteemit
- ▲ **E5** Resurssien käyttö ja kiertotalous

Social

- ▲ **S1** Oma työvoima
- ▲ **S2** Arvoketjun työntekijät
- ▲ **S3** Vaikutuksen kohteen olevat yhteisöt
- ▲ **S4** Kuluttajat ja loppukäyttäjät

Governance

- ▲ **G1** Liiketoiminnan harjoittaminen

Kaksoisolennaisuusanalyysi luo pohjan CSRD-raportoinnille

Valmistautuessaan kestävyysraportointiin tulee ensimmäiseksi selvittää, mistä kaikesta yrityksesi kuuluisi raportoida. Tämä tehdään kaksoisolennaisuusanalyysin (double materiality) avulla.

Yrityksen liiketoiminnan vaikutukset yhteiskuntaan ja ympäristöön

Olennainen vaikutus

- ▲ Kuinka yhteisö vaikuttaa ihmisiin, yhteiskuntaan ja ympäristöön positiivisesti ja negatiivisesti
- ▲ Olennaisuus arvioidaan perustuen vaikutuksen vakavuuteen (esim. ympäristövahingon korjaamattomuus) ja todennäköisyyteen

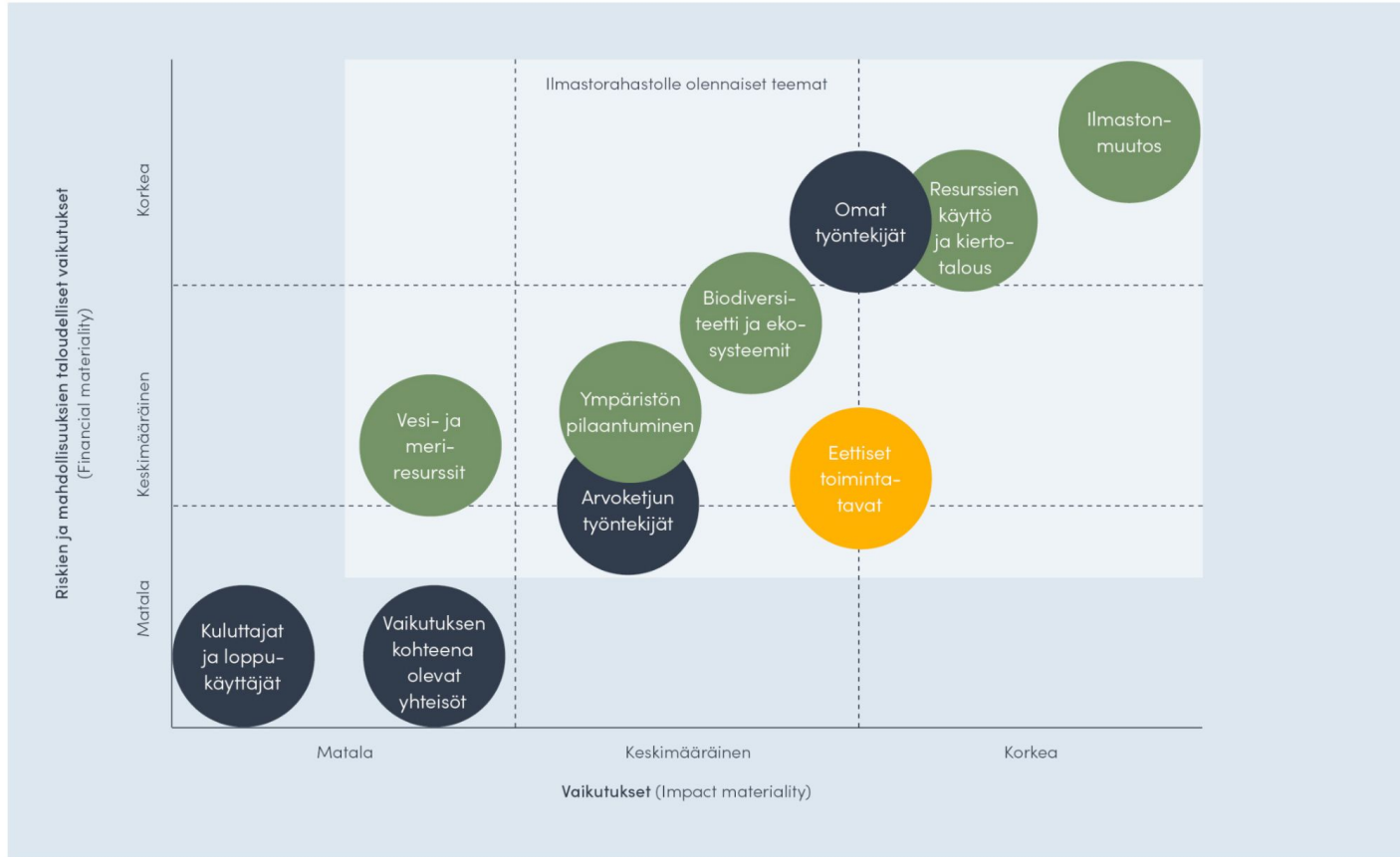
Kestävyyden kehityskulun yritykselle aiheuttamat riskit ja mahdollisuudet

Taloudellinen vaikutus

- ▲ Kestävyyteen liittyvien kehityskulkujen liiketoiminnalle aiheuttamat riskit ja mahdollisuudet.
- ▲ Olennaisuus arvioidaan perustuen yritykseen kohdistuvien riskien ja mahdollisuuksien (esim. ilmatoriskit) taloudellisten vaikutuksiin ja todennäköisyyteen

Kaksoisolennaisuusmatriisi

● Ympäristö ● Sosiaalinen ● Hallinto

CSR:n vaikutus raportointiin

- ESRS-standardien mukainen raportointi tuo sisältöön strukturoituja vaatimuksia, kuten raportin rakenne, esitysjärjestys, aineiston muoto tekstinä ja taulukoina
- Hallitus vastaa CSRD-raportoinnista ja vastuullisuusraportin tulee olla osa hallituksen toimintakertomusta
- Varmentamisen vaade samaan tapaan kuin tilinpäätöksellä

G – Hyvä hallintotapa ja yrityskulttuuri

G1 – Liiketoiminnan harjoittaminen

Liiketoiminnan harjoittamiseen liittyvät vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet

Vaikutukset	Riskit ja mahdollisuudet	Kehittämät
<p>Vaikutukset</p> <ul style="list-style-type: none"> Metso Groupin toiminta on jatkuvasti edustustuksellisesti aktiivista Suomessa ja muissa maissa. Yhteistyö yhteisöjen, ammattiliittojen ja paikallisten toimijoiden kanssa. Yhteistyö yhteisöjen, ammattiliittojen ja paikallisten toimijoiden kanssa. <p>Korkeus ja laatu</p> <ul style="list-style-type: none"> Metso Groupin laatu- ja ympäristöpolitiikka on tiukasti sidottu liiketoiminta- ja laatu- ja ympäristöpolitiikkaan. Metso Groupin laatu- ja ympäristöpolitiikka on tiukasti sidottu liiketoiminta- ja laatu- ja ympäristöpolitiikkaan. <p>Luottamus laatu- ja palvelusopitukseen, mukaan lukien asiakaslähtöisyys</p> <ul style="list-style-type: none"> Metso Groupin laatu- ja ympäristöpolitiikka on tiukasti sidottu liiketoiminta- ja laatu- ja ympäristöpolitiikkaan. Metso Groupin laatu- ja ympäristöpolitiikka on tiukasti sidottu liiketoiminta- ja laatu- ja ympäristöpolitiikkaan. <p>Vastuullisuus liiketoiminnassa</p> <ul style="list-style-type: none"> Metso Groupin laatu- ja ympäristöpolitiikka on tiukasti sidottu liiketoiminta- ja laatu- ja ympäristöpolitiikkaan. Metso Groupin laatu- ja ympäristöpolitiikka on tiukasti sidottu liiketoiminta- ja laatu- ja ympäristöpolitiikkaan. <p>Politiikka vaikuttamiseen ja lähtökohdat</p> <ul style="list-style-type: none"> Metso Groupin laatu- ja ympäristöpolitiikka on tiukasti sidottu liiketoiminta- ja laatu- ja ympäristöpolitiikkaan. Metso Groupin laatu- ja ympäristöpolitiikka on tiukasti sidottu liiketoiminta- ja laatu- ja ympäristöpolitiikkaan. 	<p>Riskit ja mahdollisuudet</p> <ul style="list-style-type: none"> Henkilöstön turvallisuus ja työolosuhteiden parantaminen. Metso Groupin ja paikallisten toimijoiden yhteistyö on keskeistä liiketoiminnan harjoittamisessa. Henkilöstön turvallisuus ja työolosuhteiden parantaminen. Metso Groupin ja paikallisten toimijoiden yhteistyö on keskeistä liiketoiminnan harjoittamisessa. <p>Metso Groupin laatu- ja ympäristöpolitiikka</p> <ul style="list-style-type: none"> Metso Groupin laatu- ja ympäristöpolitiikka on tiukasti sidottu liiketoiminta- ja laatu- ja ympäristöpolitiikkaan. Metso Groupin laatu- ja ympäristöpolitiikka on tiukasti sidottu liiketoiminta- ja laatu- ja ympäristöpolitiikkaan. <p>Henkilöstön turvallisuus ja työolosuhteiden parantaminen</p> <ul style="list-style-type: none"> Metso Groupin laatu- ja ympäristöpolitiikka on tiukasti sidottu liiketoiminta- ja laatu- ja ympäristöpolitiikkaan. Metso Groupin laatu- ja ympäristöpolitiikka on tiukasti sidottu liiketoiminta- ja laatu- ja ympäristöpolitiikkaan. <p>Metso Groupin laatu- ja ympäristöpolitiikka</p> <ul style="list-style-type: none"> Metso Groupin laatu- ja ympäristöpolitiikka on tiukasti sidottu liiketoiminta- ja laatu- ja ympäristöpolitiikkaan. Metso Groupin laatu- ja ympäristöpolitiikka on tiukasti sidottu liiketoiminta- ja laatu- ja ympäristöpolitiikkaan. 	<p>Kehittämät</p> <ul style="list-style-type: none"> Henkilöstön turvallisuus ja työolosuhteiden parantaminen. Metso Groupin ja paikallisten toimijoiden yhteistyö on keskeistä liiketoiminnan harjoittamisessa. Henkilöstön turvallisuus ja työolosuhteiden parantaminen. Metso Groupin ja paikallisten toimijoiden yhteistyö on keskeistä liiketoiminnan harjoittamisessa. <p>Metso Groupin laatu- ja ympäristöpolitiikka</p> <ul style="list-style-type: none"> Metso Groupin laatu- ja ympäristöpolitiikka on tiukasti sidottu liiketoiminta- ja laatu- ja ympäristöpolitiikkaan. Metso Groupin laatu- ja ympäristöpolitiikka on tiukasti sidottu liiketoiminta- ja laatu- ja ympäristöpolitiikkaan. <p>Henkilöstön turvallisuus ja työolosuhteiden parantaminen</p> <ul style="list-style-type: none"> Metso Groupin laatu- ja ympäristöpolitiikka on tiukasti sidottu liiketoiminta- ja laatu- ja ympäristöpolitiikkaan. Metso Groupin laatu- ja ympäristöpolitiikka on tiukasti sidottu liiketoiminta- ja laatu- ja ympäristöpolitiikkaan. <p>Metso Groupin laatu- ja ympäristöpolitiikka</p> <ul style="list-style-type: none"> Metso Groupin laatu- ja ympäristöpolitiikka on tiukasti sidottu liiketoiminta- ja laatu- ja ympäristöpolitiikkaan. Metso Groupin laatu- ja ympäristöpolitiikka on tiukasti sidottu liiketoiminta- ja laatu- ja ympäristöpolitiikkaan.

Metso Groupin laatu- ja ympäristöpolitiikka on tiukasti sidottu liiketoiminta- ja laatu- ja ympäristöpolitiikkaan. Henkilöstön turvallisuus ja työolosuhteiden parantaminen on keskeistä liiketoiminnan harjoittamisessa. Metso Groupin ja paikallisten toimijoiden yhteistyö on keskeistä liiketoiminnan harjoittamisessa.

Metso Groupin laatu- ja ympäristöpolitiikka on tiukasti sidottu liiketoiminta- ja laatu- ja ympäristöpolitiikkaan. Henkilöstön turvallisuus ja työolosuhteiden parantaminen on keskeistä liiketoiminnan harjoittamisessa. Metso Groupin ja paikallisten toimijoiden yhteistyö on keskeistä liiketoiminnan harjoittamisessa.

Metso Groupin 2023 kestävyysvaikuttajat

	2023	2022
Erityisjärjestöjen korvausten osuus, %	0,0	0,0
Ruoka-ainekset ja -öljyt, osuus kokonaistulosta, %	100	94
Seurakassa jäsen, osuus, %	0,0	0,0
Seurakassa jäsen, osuus kokonaistulosta, %	0,0	14,7
Seurakassa jäsen, osuus kokonaistulosta, %	0,0	5,7
Seurakassa jäsen, osuus kokonaistulosta, %	0,0	0,0

Vertailukohta ei ole saatavilla vuodelta 2023. Vertailukohta vuodelta 2022. Erityisjärjestöjen korvausten osuus kokonaistulosta on vuodelta 2023. Seurakassa jäsen osuus kokonaistulosta vuodelta 2022. Seurakassa jäsen osuus kokonaistulosta vuodelta 2022. Seurakassa jäsen osuus kokonaistulosta vuodelta 2022.

Tavoitetta edistymisen
Eettisyhteistyön toimintamallien toteutus. Eettisyhteistyön toimintamallien toteutus on ollut keskeistä liiketoiminnan harjoittamisessa. Vuonna 2023 kehitettiin toimintamallien toteutusta edistämiseksi, mikä tuloksellisesti vaikutti vuoden 2023 tuottoon.

Ruoka-ainekset ja -öljyt, osuus kokonaistulosta. Ruoka-ainekset ja -öljyt osuutettiin kokonaistulosta vuonna 2023. Vuonna 2023 kehitettiin toimintamallien toteutusta edistämiseksi, mikä tuloksellisesti vaikutti vuoden 2023 tuottoon.

Seurakassa jäsen, osuus kokonaistulosta. Seurakassa jäsen osuutettiin kokonaistulosta vuonna 2023. Vuonna 2023 kehitettiin toimintamallien toteutusta edistämiseksi, mikä tuloksellisesti vaikutti vuoden 2023 tuottoon.

Tuotteiden valmistuksen turvallisuuden varmistaminen. Tuotteiden valmistuksen turvallisuuden varmistaminen on ollut keskeistä liiketoiminnan harjoittamisessa. Vuonna 2023 kehitettiin toimintamallien toteutusta edistämiseksi, mikä tuloksellisesti vaikutti vuoden 2023 tuottoon.

Yhteisen keskinäisen kehityksen tavoitteiden toteuttaminen. Yhteisen keskinäisen kehityksen tavoitteiden toteuttaminen on ollut keskeistä liiketoiminnan harjoittamisessa. Vuonna 2023 kehitettiin toimintamallien toteutusta edistämiseksi, mikä tuloksellisesti vaikutti vuoden 2023 tuottoon.

Yhteisen keskinäisen kehityksen tavoitteiden toteuttaminen. Yhteisen keskinäisen kehityksen tavoitteiden toteuttaminen on ollut keskeistä liiketoiminnan harjoittamisessa. Vuonna 2023 kehitettiin toimintamallien toteutusta edistämiseksi, mikä tuloksellisesti vaikutti vuoden 2023 tuottoon.

Yhteisen keskinäisen kehityksen tavoitteiden toteuttaminen. Yhteisen keskinäisen kehityksen tavoitteiden toteuttaminen on ollut keskeistä liiketoiminnan harjoittamisessa. Vuonna 2023 kehitettiin toimintamallien toteutusta edistämiseksi, mikä tuloksellisesti vaikutti vuoden 2023 tuottoon.

Yhteisen keskinäisen kehityksen tavoitteiden toteuttaminen. Yhteisen keskinäisen kehityksen tavoitteiden toteuttaminen on ollut keskeistä liiketoiminnan harjoittamisessa. Vuonna 2023 kehitettiin toimintamallien toteutusta edistämiseksi, mikä tuloksellisesti vaikutti vuoden 2023 tuottoon.

Compliance- ja riskien hallinnointi on ollut keskeistä liiketoiminnan harjoittamisessa. Vuonna 2023 kehitettiin toimintamallien toteutusta edistämiseksi, mikä tuloksellisesti vaikutti vuoden 2023 tuottoon.

Omaisten vaikutusten, riskien ja mahdollisuuksien tunnistaminen ja arvioiminen. Omaisten vaikutusten, riskien ja mahdollisuuksien tunnistaminen ja arvioiminen on ollut keskeistä liiketoiminnan harjoittamisessa. Vuonna 2023 kehitettiin toimintamallien toteutusta edistämiseksi, mikä tuloksellisesti vaikutti vuoden 2023 tuottoon.

Toimintaperiaatteet. Toimintaperiaatteet ovat olleet keskeisiä liiketoiminnan harjoittamisessa. Vuonna 2023 kehitettiin toimintamallien toteutusta edistämiseksi, mikä tuloksellisesti vaikutti vuoden 2023 tuottoon.

Toimintaperiaatteet. Toimintaperiaatteet ovat olleet keskeisiä liiketoiminnan harjoittamisessa. Vuonna 2023 kehitettiin toimintamallien toteutusta edistämiseksi, mikä tuloksellisesti vaikutti vuoden 2023 tuottoon.

Toimintaperiaatteet. Toimintaperiaatteet ovat olleet keskeisiä liiketoiminnan harjoittamisessa. Vuonna 2023 kehitettiin toimintamallien toteutusta edistämiseksi, mikä tuloksellisesti vaikutti vuoden 2023 tuottoon.

Toimintaperiaatteet. Toimintaperiaatteet ovat olleet keskeisiä liiketoiminnan harjoittamisessa. Vuonna 2023 kehitettiin toimintamallien toteutusta edistämiseksi, mikä tuloksellisesti vaikutti vuoden 2023 tuottoon.

Toimintaperiaatteet. Toimintaperiaatteet ovat olleet keskeisiä liiketoiminnan harjoittamisessa. Vuonna 2023 kehitettiin toimintamallien toteutusta edistämiseksi, mikä tuloksellisesti vaikutti vuoden 2023 tuottoon.

Toimintaperiaatteet. Toimintaperiaatteet ovat olleet keskeisiä liiketoiminnan harjoittamisessa. Vuonna 2023 kehitettiin toimintamallien toteutusta edistämiseksi, mikä tuloksellisesti vaikutti vuoden 2023 tuottoon.

G – Hyvä hallintotapa ja yrityskulttuuri

G1 – Liiketoiminnan harjoittaminen

Liiketoiminnan harjoittamiseen liittyvät vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet

Vaikutukset	Riskit ja mahdollisuudet Metsä Groupille	Hallinta
Yrityskulttuuri		
↑ Metsä Groupin toimet edistävät yrityskulttuurin edistämiseksi mahdollistavat henkilöstölle turvallisen työympäristön ja muille sidosryhmille yhteistyön eettisen ja luotettavan toimijan kanssa.	↑ Mahdollisuus: Henkilöstön ja muiden sidosryhmien kokemus Metsä Groupista ja yhtiön maine eettisenä ja luotettavana toimijana vahvistuu.	• Henkilöstölle tarjotaan tietoa eettisestä yrityskulttuurista perheyhteydessä ja myöhemmin työsuhteen aikana verkko- ja luokkahuonekoulutuksella vierasmäen keuron. Erityisesti esihenkilöiden valmiutta puuttua epäkohtiin kehitetään koulutusten avulla. • Eettistä yrityskulttuuria mitataan eettisyysbarometrin avulla. • Metsä Groupissa on käytössä kaikille avoin eettinen ilmoituskanava.
↓ Jos toimet henkilöstön silauttamiseksi eettiseen yrityskulttuuriin olisivat riittämättömät, siitä voisi seurata laimsaadännön vastaisia tai epäeettisiä liiketoiminta-epäyhdenvertaisia kohtelua ja häiriintymistä.	↓ Riski: Metsä Groupille aiheutu taloudellisia menetyksiä laimsaadännön vastaisesta toiminnasta. Maina vastuullisena kumppanina ja toimijana heikentyy. Epäyhdenvertainen kohtelu ja häiriintä laskevat henkilöstön työtyytyväisyyttä ja sitoutumista.	
Korruptio ja lahjoita		
↑ Etikajärjestyksen ja vahvistaminen: Metsä Groupin toimet ja valvontamekanismit korruption ja lahjoitusten estämiseksi mahdollistavat sidosryhmille yhteistyön eettisen ja luotettavan toimijan kanssa.	↑ Mahdollisuus: Sidosryhmien kokemus Metsä Groupista ja yhtiön maine eettisenä ja luotettavana toimijana vahvistuu, mikä parantaa suoritus- ja kilpailukykyä.	• Henkilöstölle tarjotaan tietoa eettisestä yrityskulttuurista perheyhteydessä ja myöhemmin työsuhteen aikana verkko- ja luokkahuonekoulutuksella vierasmäen keuron. • Metsä Groupissa on käytössä sisäiset kontrollit ja niitä kehitetään jatkuvasti. • Eettistä yrityskulttuuria mitataan eettisyysbarometrin avulla. • Jokaista on mahdollisuus ilmoittaa epäkohdista eettisessä ilmoituskanavassa.
↓ Tapaukset, jos toimet ja valvontamekanismit korruption ja lahjoitusten estämiseen olisivat riittämättömät, siitä voisi seurata Metsä Groupin eettisten toimintaperiaatteiden ja laimsaadännön vastaisia toimenpiteitä korruption ja lahjoitusten liittyen.	↓ Riski: Korruptio tai lahjoita johtavat merkittäviin taloudellisiin seuraamuksiin sekä maineen ja työnantajakuvaan heikkenemiseen.	
Suhteet tavaraan- ja palvelutoimittajiin, mukaan lukien maksukäytännöt		
↑ Metsä Groupin vaatimuksilla ja valvontamekanismeilla sekä vastuullisuusyhteistyöllä toimittajien kanssa on myönteinen vaikutus eettisyyden ja vastuullisuuden toteutumiseen toimitusketjussa.	↑ Mahdollisuus: Metsä Groupin maine vastuullisena kumppanina ja toimijana paranee. Yhteistyö toimittajien kanssa tiivistyy ja johtaa pitkiin kumppanuuksiin.	• Toimittajilla edellytetään sitoutumista eettisiin toimintaperiaatteisiin. • Metsä Groupissa noudatetaan sisäisiä eettisiä huolellisuutta kumppanien valinnassa (Know your business partner -prosessi). • Partner-tason toimittajien kanssa sovitaan yhteistä sitoutumisvaatimusta ja toimenpiteitä. • Yhtiön käytössä on toimittaja-arvioinnit, -kyselyt, -auditoinnit ja riskianalyysit. • Hankintatarkentilissa koulutetaan yrittäjiä ja vastuullisuusasioissa. • Yhteistyö paikallisten sopimusyhteistyön kanssa puorjoissa, kuultakassa sekä metsätoimittajissa on tiivistä. • Puukuidun vastuullisuus ja jäljitteilyvarmistetaan aluperän seurantaajärjestelmien mukaisesti. • Myös muuten raaka-aineen sekä pakkausmateriaalien jäljitteilyä kehitetään jatkuvasti.
↓ Jos Metsä Groupin vaatimukset ja valvontamekanismit olisivat riittämättömät, se voisi johtaa yhtiön tai laimsaadännön vastaisiin västään toimintaan toimitusketjussa.	↓ Riski: Metsä Group tukee tietämättään arvoensa vastaisia toiminta, mikä vaurantaa Metsä Groupin maineen vastuullisena kumppanina. Suhteet toimittajien kanssa heikentyvät, mikä johtaa parhaiden kumppanuuksien menettämiseen.	
↓ Jos hankintatarkentilasta koulutus tai valvontamekanismit olisivat riittämättömät, voisi se aiheuttaa toimittajien epäpää- arvoista kohtelua.		
Väärinkäytösten ilmoittajien suojele		
↓ Jos väärinkäytösten ilmoittajien anonymiteettiä ja luottamuskellisuutta ei turvata, siitä voisi aiheutua vastatoimia väärinkäytösten ilmoittajia kohtaan. Tällaisia tapauksia ei tullut tietoon vuonna 2023.	↓ Riski: Luottamus eettiseen ilmoituskanavaan laskee ja väärinkäytöksiä ei enää raportoida. Tällöin Metsä Groupin arvojen ja eettisten toimintaperiaatteiden vastainen toiminta voi jäädä huomaamatta. Laimsausista toimista voi aiheutua taloudellisia menetyksiä. Henkilöstön työtyytyväisyys ja työnantajakuva heikentyvät.	• Metsä Groupin eettiseen ilmoituskanavaan on mahdollisuus laisaa ja väärinkäytöksiä ei enää raportoida. • Ilmoitukset käsitellään luottamuksellisesti Compliance-komitean johdolla. • Metsä Group on sitoutunut suojelemaan yhtäaikaan mieltä ilmoituksen tehneiden henkilöiden oikeuksia ja yksityisyyttä. Nämä sitoumukset on vahvistettu sekä eettisissä toimintaperiaateissa että vuonna 2023 EU:n Ilmoittajasuojeludirektiivin uusin vaatimusten myötä päivityksellä rikkomusten ilmoittamista ja niiden tutkintaa ohjaavissa periaateissa.
Politiittien vaikuttaminen ja lobbautuminen		
↑ Onnistuneita yhteistyötoimintamuotoja Metsä Group pystyy tuomaan yhteiskunnalliseen keskusteluun näkemyksiä, jotka tukavat biokiertotalouden edistämistä ja korostavat puuohjaisa tuotetta vaihtoehtona esimerkiksi muovipohjaisille tuotteille ja niiden roolia imastonmuutoksen hillitsemässä.	↑ Mahdollisuus: Poliittiset tahot tunnustavat yhteistyötoiminnan potentiaalin sekä metsien ja puuohjaisen ratkaisun roolin imastonmuutoksen hillitsemässä, mikä parantaa Metsä Groupin toiminnan edellytyksiä.	• Eettistä yrityskulttuuria ja eettisiä toimintaperiaatteita jalkautetaan koulutusten avulla. Eettiset toimintaperiaatit sisältyvät Metsä Groupin linjaukset esimerkiksi lahjoita, vierasmäen vastuullisuus hallinnassa, mikä parantaa Metsä Groupin toiminnan edellytyksiä.
↓ Jos Metsä Groupin yhteiskuntavaihtamisten ydinmateriaali tai vaikuttamiseen liittyviä eettisiä käytäntöjä ei jalkautetai yhtiössä riittävästi, siitä voisi seurata epäoikeudenmukaisia tai yhtiön toimintaperiaatteiden vastaisia vaikutuksia. Biokiertotalouden ja puuohjaisen tuotteen potentiaali imastonmuutoksen hillitsemässä jäisi hyödyntämättä yhteiskunnassa.	↓ Riski: Metsä Group ei pysty johdonmukaisesti tuomaan poliittiseen keskusteluun olennaisia tunnistamista ydinmateriaaleja, mikä voi pahimmillaan johtaa sääntelyrikkareiden toteutumiseen. Epäeettiset vaikutustarvonnat heikentävät Metsä Groupin mainetta vastuullisena toimijana.	• Eettistä yrityskulttuuria ja eettisiä toimintaperiaatteita jalkautetaan koulutusten avulla. • Yhteistyö paikallisten sopimusyhteistyön kanssa puorjoissa, kuultakassa sekä metsätoimittajissa on tiivistä. • Puukuidun vastuullisuus ja jäljitteilyvarmistetaan aluperän seurantaajärjestelmien mukaisesti. • Myös muuten raaka-aineen sekä pakkausmateriaalien jäljitteilyä kehitetään jatkuvasti.

↑ Myönteinen vaikutus ympäristöön ja yhteiskuntaan tai Metsä Groupin liiketoimintaan

↓ Kieletinen vaikutus ympäristöön ja yhteiskuntaan tai Metsä Groupin liiketoimintaan

Metsä Groupin 2030-kestävyysoavoitteet

	2030-avoite	2023	2022
Eettisyysbarometrin toimenpiteiden toteutus, %	100	86	-
Raaka-aineden jäljitteily, osuus kokonaisostosta, %	100	94	92
Sertifioitun puun osuus, %	>90	93	89
Toimittajien sitoutuminen eettisiin toimintaperiaatteisiin, osuus kokonaisostosta, %	100	98,7	98
Toimittaja-arvioinnit ja -auditoinnit keskeisille toimittajille, %	100	57	42
Yhteinen kestävin kehityksen tavoite partner-toimittajien kanssa, %	100	100	-

Vertailukohteita ei ole ilmoitettu vuonna 2023 asetettujen 2030-tavoitteen osalta. Eettisyysbarometrin toimenpiteiden toteutuksen edellisen tulos on vuodelta 2021. Sertifioitun puun osuudessa huomioidaan vuodesta 2023 alkaen Metsä Groupin tuotantotilaisille toimitetun puun lisäksi ulkoisen myyntiä ja varasto.

■ Tavoitteissa edistyminen

- **Eettisyysbarometrin toimenpiteiden toteutus** - Eettisyysbarometri toteutetaan joka toinen vuosi. Vuoden 2020 eettisyysbarometri toimenpiteet määritettiin vuodelle 2021, jolloin 98 prosenttia toimenpiteistä toteutettiin. Vuonna 2023 kehitettiin toimenpiteiden valdointivaatimuksia, mikä näkyi tuloksen laskuna vuoden 2021 tasoon verrattuna.
- **Raaka-aineden jäljitteily, osuus kokonaisostosta** - Raaka-aineden jäljitteilyä edistyi suunnitellusti kohti 2030-tavoitetta.
- **Sertifioitun puun osuus** - Vuonna 2023 saavutettiin vuodelle 2030 asetettu tavoite.
- **Toimittajien sitoutuminen eettisiin toimintaperiaatteisiin, osuus kokonaisostosta** - Toimittajien sitoutumisessa eettisiin toimintaperiaatteisiin edistytin suunnitellusti kohti 2030-tavoitetta. Vuonna 2023 kehitettiin muu maassa toimittajien hyväksyntäprosessia.
- **Toimittaja-arvioinnit ja auditoinnit keskeisille toimittajille** - Vuonna 2023 tavoitetta edistytin merkittävästi Metsä Group aloitettua yhteistyön kestävyysarviointeihin erikoistuneen Ecovadisin kanssa.
- **Yhteinen kestävin kehityksen tavoite partner-toimittajien kanssa** - Kaikkien nykyisten partner-toimittajien kanssa on sovitettu kestävin kehityksen tavoite, joten vuoden 2030 tavoite on saavutettu. Yhteistyö toimittajien kanssa jatkuu tiivistä yhdessä asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi.

■ Hallinto-, johto- ja valvontaelinien rooli

Compliance ja Eettisyys -ohjelmaa ohjaa Compliance-komitea, johon kuuluvat Metsä Groupin lakiasioita, sisäisiä tarkastuksesta, henkilöstö sekä compliancea ja eettisyydestä vastaavat johtajat. Vuonna 2023 compliance-komitea kokoontui viisi kertaa. Konsernin pääjohtaja osallistuu ei-vainaisen jäsenen roolissa kahteen kokoukseen vuodessa. Compliancea ja eettisyydestä vastaava johtaja antaa tarkastusvuokunnalle kerran vuodessa compliance- ja eettisyyskatsauksen. Lisäksi jokaisen valioikunnan kokouksen alustalla on lakiasioiden katsaus, jossa konsernin lakiasiojen ohjaja raportoi tarvittavissa vuokunnalle merkittävistä oikeus- ja viranomaisprosessista. Lakiasioista, verosta sekä compliancesta ja eettisyydestä vastaavat johtajat pitävät myös jokaisen liiketoiminta-alueen johtajalle ja talousjohtajalle lakia-, compliance- ja verokatsauksen kaksi kertaa vuodessa.

Compliance-komitean roolia eettisten epäkohtien tutkinnassa on avattu osiossa *Mekanismi huolenaiheiden tunnistamiseen, ilmoittamiseen ja tukeen*.

■ Ilmoittamisen vaikutusten, riskien ja mahdollisuuksien tunnistaminen ja arvioiminen

Hyvä hallintotapa ja yrityskulttuuria koskevat olennaiset vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet on tunnistettu vuosien sisäisen hallintoprosessin mukaisesti. Prosessi on kuvattu sivulla 29–31.

Hyvä hallintotapa ja yrityskulttuuria koskevien vaikutusten, riskien ja mahdollisuuksien tunnistamisessa, analysoinnissa ja hallitsemisessa keskeisiä ovat Know Your Business Partner -prosessi, toimittaja-arvioinnit ja -auditoinnit, yhtiön eettisyysbarometri sekä eettinen ilmoituskanava.

■ Toimintaperiaatteet

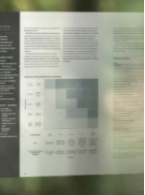
Metsä Groupin liiketoiminnan harjoittamisen vastuullisuutta ohjaavat soveltuvin laimsaadännön lisäksi yhtiön hallituksen hyväksymät arvot, Metsä Groupin eettiset toimintaperiaatteet (Code of Conduct) ja poliittit. Metsä Group on sitoutunut toimimaan YK:n yritystoiminta- ja ihmisoikeuksia koskevien ohjainien periaatteiden mukaisesti, ja edellyttää samaa liikemppaneiltaan. Vuodesta 2003 lähtien Metsä Group on tukenut YK:n Global Compact -aloitetta ja sen ihmisoikeuksia, työntekijöitä, ja ympäristöä koskevat vaatimukset mukaisesti periaatteita.

Metsä Groupin kaikki 16 poliittikaa päyvitettiin vuonna 2023 laimsaadännön ja yhtiön toimintatapojen kehittymisen vuoksi. Poliittikoita 3 on julkaistu poliittikoita ja 13 yhtiön sisäisiä. Konsernin koko henkilöstön tulee suorittaa joka kolmas vuosi verkkokoulutukset eettisistä toimintaperiaateista sekä muista keskeisistä poliittikoista, kuten yhdenvertaisuuspolitiikka ja tietoturvapoliittika. Eettisten toimintaperiaatteiden verkkokoulutus kattaa keskeiset Metsä Groupissa noudatettavat eettiset periaatteet ja havainnollistaa liiketoiminnan vastuullisuuteen liittyviä parhaita käytäntöjä esimerkin ja tehtävien avulla.

Työtoteutavakohtaisesti edellytetään myös muiden poliittikojen, kuten kilpailu-, hankinta- sekä sopimus- ja yhteiskunnallisten verkkokoulutusten suorittamista. Vuonna 2023 jatkui edellisena vuonna käynnistetty kilpailuohjelman luokkahuonekoulutusohjelma sekä monimuotoisuuden, yhdenvertaisuuden ja mukaan ottamisen työpajat paikallisojohtajille (työpaajista kerrottu lisää osiossa *SI – Oma työpaikka*). Eshenkilökoulutuksen lisäisin osio, jolla kehitetään esihenkilöiden valmiuksia puuttua eettisiin epäkohtiin ja rohkaistaan epäkohdista ilmoittamiseen. Puuttua ja oikein

Metsä Group ja Metsä Board

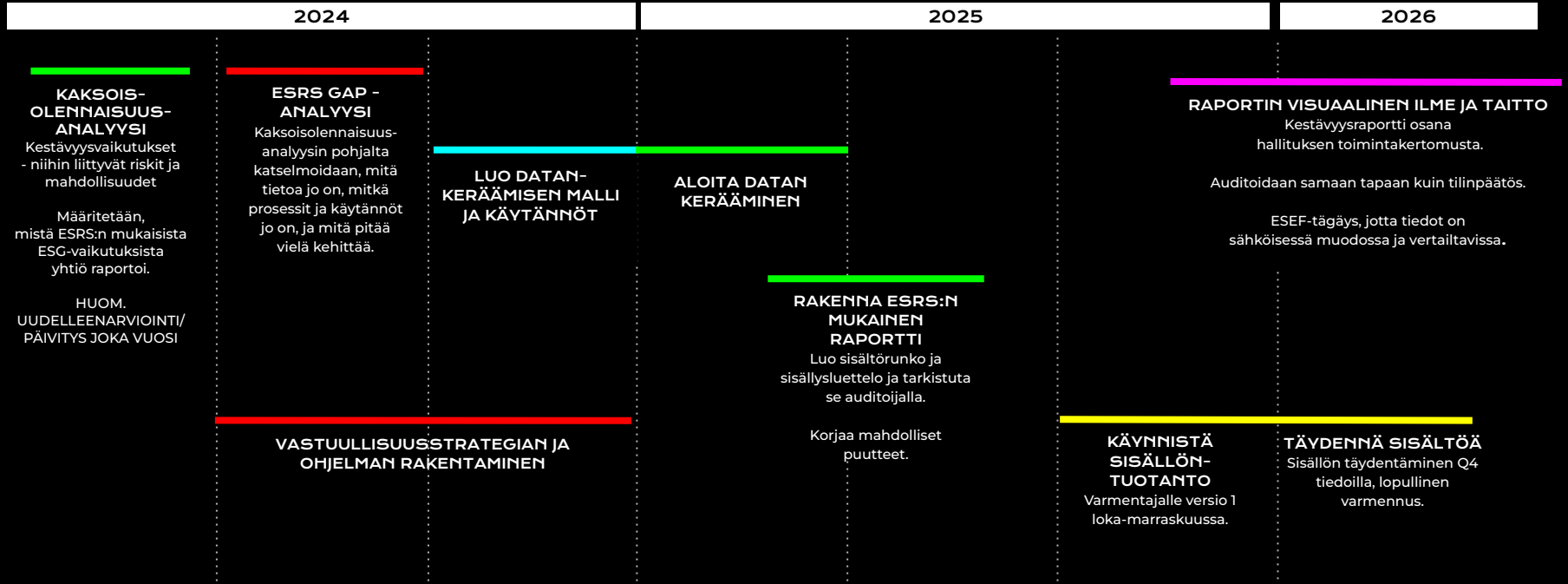
2023 Vuosiraportointi- kokonaisuus toteutettu CSRD:tä mukaellen

CSRD:N MUKAISEEN VASTUULLISUUSRAPORTOINTIIN VALMISTAUTUMINEN

Esimerkki yhtiöstä, jonka raportoitava vuoden 2025 tiedot

Viestinnästä ja raportin tuotannosta vastaavan tulisi olla koko matka mukana. Joka vuosi.

**Älä anna CSRD-raportoinnin
olla viestinnällinen
sudenkuoppa.**

Tehdäänkö raporttia vain CSRD:n vuoksi?

Miten hyödynnät kaikkea
kerättyä dataa ja raportoinnissa
tehtyjä johtopäätöksiä
liiketoiminnan johtamisessa?

“Vastuullisuustoiminnalla pitää olla organisaation sisäsyntyinen draiveri, ei olla vastuullisia vain sääntelyn ja raportoinnin vuoksi.”

Marileena Mäkelä
yliopistolehtori ja tulevaisuuden tutkija
Jyväskylän yliopisto

“Raportointi on väline, joka auttaa tunnistamaan kehityskohteet.”

Minttu Vilander
viestintä- ja vastuullisuusjohtaja
Sitowise

“Raportointiin suhtautumista helpottaa asennoituminen siihen enemmänkin vastuullisuuden laatujärjestelmän rakentamisena kuin pelkkänä raportointiharjoituksena.”

Nina Kokkonen
senior manager
BDO Sustainability Services

An open treasure chest overflowing with gold coins and jewels, set on a sandy ocean floor with coral and fish. Sunlight rays filter through the water, creating a dramatic and mysterious atmosphere. The chest is the central focus, with its lid open, revealing a vast quantity of gold coins and some gemstones. The surrounding environment is a rich, colorful underwater scene with various types of coral, small fish, and a sandy seabed. The overall lighting is warm and golden, highlighting the treasure and creating a sense of discovery and wealth.

**CSRD-raportointi ja
kaksoisolennaisuusanalyysi
vastuullisuusviestinnän
työkaluina**

Sinulla on käsissäsi vastuullisuusviestinnän aarrearkku...

kun varmistat, että arvokas vastuullisuusdata ei haudaudu määrämuotoisen ja järkälemäisen vuosiraportin mukana netin syövereihin, vaan otat siitä viestinnällisesti kaiken irti.

A young man with short brown hair, wearing a blue long-sleeved shirt, is looking down at a tablet device he is holding in his left hand. He has a slight smile on his face. The background is a blurred indoor setting with some architectural elements. The text is overlaid on the image in a white, sans-serif font.

Näillä alkuun ja ylös
viestinnällisestä
sudenkuopasta.

Hyvin optimoitu vuosiraportoinnin kokoava verkkosivu varmistaa, että raportti löytyy.

Yhteisellä matkalla maailman parhaaksi

VR:n sähkösarjatuotuksessa on neljä osaa: Luotettavuus, Laatu ja Turvallisuus, ja Terveystieteiden tutkimus.

- 1. Vuosiraportti on saatavilla sekä suomen- että ruotsinkielisessä versiossa.
- 2. Vuosiraportti on saatavilla sekä suomen- että ruotsinkielisessä versiossa.
- 3. Vuosiraportti on saatavilla sekä suomen- että ruotsinkielisessä versiossa.
- 4. Vuosiraportti on saatavilla sekä suomen- että ruotsinkielisessä versiossa.

Avainlukuja

Vieraskäyttäjien liikutus miljoonaa

Vuosi	2019	2020	2021	2022	2023
Liikutus	55	-20	14	4	63

Vieraskäyttäjien liikevaihto miljoonaa euroa

Vuosi	2019	2020	2021	2022	2023
Liikevaihto	982	792	838	1107	1226

Toimitusjohtajan katsaus

Rakennamme tulevaisuuden kestäväksi VR:ksi

Vuosi 2023 oli meille VR:ksi uuden aikakauden alku. Vuosiraportin läpikäynnin yhteydessä teimme keskeisiä päätöksiä ja aloitamme uuden kauden. Vuosiraportin läpikäynnin yhteydessä teimme keskeisiä päätöksiä ja aloitamme uuden kauden. Vuosiraportin läpikäynnin yhteydessä teimme keskeisiä päätöksiä ja aloitamme uuden kauden.

➔ LUE LISÄÄ

Kohokohtia 2023

Avoin pohja tuella kulttuurilaitosten menestyksiä

Avoin pohja tuella kulttuurilaitosten menestyksiä. Vuosi 2023 oli avoin pohja tuella kulttuurilaitosten menestyksiä. Vuosi 2023 oli avoin pohja tuella kulttuurilaitosten menestyksiä.

Asiakastytyytyisyys ennätykskorkealla

Asiakastytyytyisyys ennätykskorkealla. Vuosi 2023 oli asiakastytyytyisyys ennätykskorkealla. Vuosi 2023 oli asiakastytyytyisyys ennätykskorkealla.

Sähköstämälä liikenteen pääsiirtäjä

Sähköstämälä liikenteen pääsiirtäjä. Vuosi 2023 oli sähköstämälä liikenteen pääsiirtäjä. Vuosi 2023 oli sähköstämälä liikenteen pääsiirtäjä.

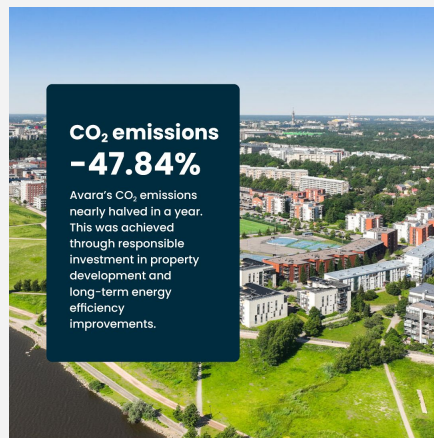
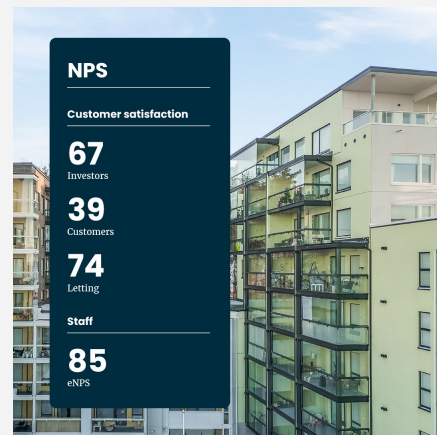
VR:n palvelu

VR:n palvelu. Vuosi 2023 oli VR:n palvelu. Vuosi 2023 oli VR:n palvelu.

VR:lle toteutetulla onepager-verkkosivulla saatiin kävijöitä ohjattua vuosiraportin pariin hyvin vielä reilusti julkaisuajankohdan jälkeenkin, mm. somenostoilla.

Avainlukujen kautta raportin ja tulosten kohokohtien esiin nostaminen somessa.

Raportin lanseerauksen tuki, mutta myöhemmin myös eri kohderyhmille erilaisia.

Visuaaliset välilehdet jäsentää raporttia ja kertoo esimerkkejä vastuullisuus- työstä.

General

- 68 Creating value through sustainability
- 69 ESR5 2 General basis for preparation
- 70 ESR5 2 Double materiality assessment
Double materiality assessment outcomes
Double materiality assessment methodology
Interests and views of our stakeholders

→ We partnered with WWF on a marine restoration project in the Danish North Sea as part of our efforts to help create new marine habitats, enhance ocean biodiversity, and improve water quality.

The BlueReef project aims to promote the recovery of once-common biogenic reefs of European flat oysters and horse mussels in the wild waters of the North Sea to support healthy marine ecosystems.

Environment

- 81 Taxonomy-aligned KPIs (incl. voluntary disclosures)
- 67 ESR5 E1 Climate change
- 102 ESR5 E4 Biodiversity and ecosystems
- 107 ESR5 E5 Resource use and circular economy

→ In an industry-first initiative, we commissioned three nearshore artificial nesting structures specially designed to house black-legged kittiwakes, a vulnerable species of seabird, off the East Suffolk coastline.

The structures have been installed as part of innovative plans to compensate for the impacts that Horns Rev 3 Offshore Wind Farm could potentially have on the species.

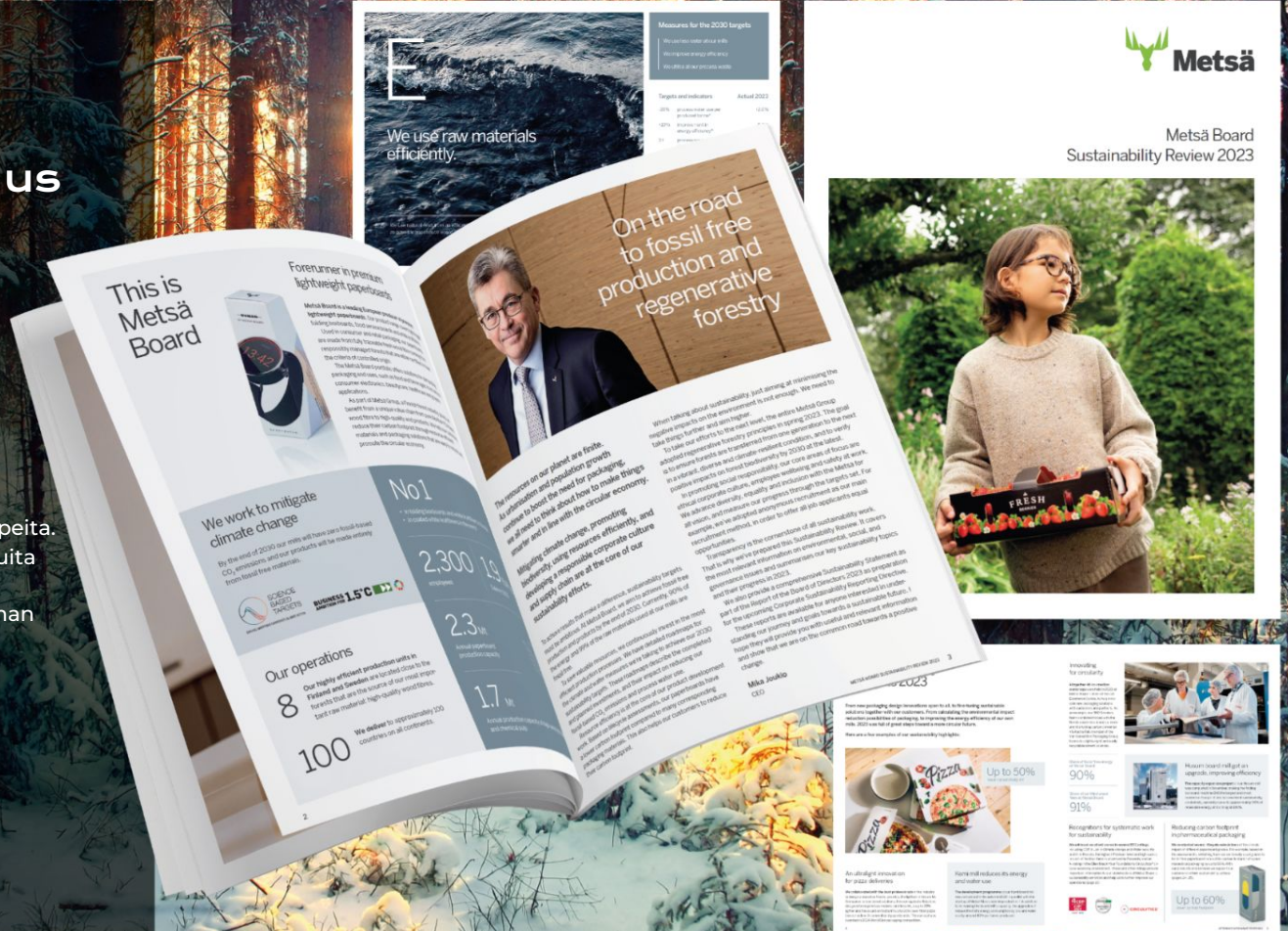
Mahdollista hyödyntää
esitysmateriaaleissa.

Case Metsä Board

Vapaamuotoinen vastuullisuusraportti rinnalle

Metsä Board toteutti vuoden 2023 vuosikatsauksensa mukailleen CSRD:n vaatimuksia ensimmäisten joukossa Euroopassa. Tiukan määrämuotoinen raportti palvelee ennen kaikkea isompien sijoittajien, rahoittajien ja hankkinnoista vastaavien tarpeita. Metsä Board halusi kuitenkin toteuttaa muita sidosryhmiä palvelemaan vapaamuotoisemman, visuaalisemman ja tarinallisemman vastuullisuusraportin.

Tutustu katsaukseen [täällä](#).

Metsä Board
Sustainability Review 2023

Measures for the 2030 targets

We commit to reduce our
greenhouse gas emissions
by 50% by 2030

Target and indicators	Actual 2023
GHG emissions (Scope 1 & 2)	100%
GHG emissions (Scope 1 & 2)	100%
GHG emissions (Scope 1 & 2)	100%

We use raw materials efficiently.

On the road to fossil free production and regenerative forestry

We work to mitigate climate change

By the end of 2030 our mills will have been fossil fuel free from fossil free materials.

Our operations

8 Our highly efficient production units in Finland and Sweden are top-of-class in the world for energy efficiency and high-quality woodfibre.

100 We deliver to approximately 100 countries in all continents.

When talking about sustainability just among us, the entire Metsä Group executive leadership will join together. The goal is to take our efforts to the next level, the entire Metsä Group leadership to take our efforts to the next level, the entire Metsä Group leadership to take our efforts to the next level.

To take our efforts to the next level, the entire Metsä Group leadership to take our efforts to the next level, the entire Metsä Group leadership to take our efforts to the next level.

To take our efforts to the next level, the entire Metsä Group leadership to take our efforts to the next level, the entire Metsä Group leadership to take our efforts to the next level.

To take our efforts to the next level, the entire Metsä Group leadership to take our efforts to the next level, the entire Metsä Group leadership to take our efforts to the next level.

To take our efforts to the next level, the entire Metsä Group leadership to take our efforts to the next level, the entire Metsä Group leadership to take our efforts to the next level.

To take our efforts to the next level, the entire Metsä Group leadership to take our efforts to the next level, the entire Metsä Group leadership to take our efforts to the next level.

To take our efforts to the next level, the entire Metsä Group leadership to take our efforts to the next level, the entire Metsä Group leadership to take our efforts to the next level.

To take our efforts to the next level, the entire Metsä Group leadership to take our efforts to the next level, the entire Metsä Group leadership to take our efforts to the next level.

To take our efforts to the next level, the entire Metsä Group leadership to take our efforts to the next level, the entire Metsä Group leadership to take our efforts to the next level.

To take our efforts to the next level, the entire Metsä Group leadership to take our efforts to the next level, the entire Metsä Group leadership to take our efforts to the next level.

To take our efforts to the next level, the entire Metsä Group leadership to take our efforts to the next level, the entire Metsä Group leadership to take our efforts to the next level.

Innovating for circularity

Recycling for circularity

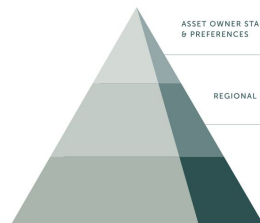
Up to 50%

Up to 60%

Up to 60%

Voisiko CSRD-raportin sisältämää tietoa visualisoida muihin tarpeisiin?

Tightening regulations drive adoption of Evac's solutions

- Most owners look for opportunities to transform into more sustainable solutions, that go beyond the applicable regional regulations
- The motivation is often to be prepared for the potential future regulations, or to be leading with respect to environmental performance

|| We see policymakers and government officials as partners toward our shared goals. We work with them to increase the amount of shore power at cruise terminals, and we provide input on future policies and regulations.

Royal Caribbean Group

- More forward-looking regulations introduced for certain regions, including: Alaska, Great Lakes, Antarctica, the Mediterranean, the Baltic Sea, the USA and EU
- Regional regulations impose stricter constraints on discharge levels

|| Cruise operations comply with strict regulations, including those established by international maritime conventions, as well as a multitude of national and local regulations. We view compliance with laws and regulations as the bare minimum requirement for our operations.

Norwegian Cruise Line Holding

- Annex IV and Annex V of the IMO's MARPOL convention regulate the discharge of sewage and both dry and wet waste, respectively
- Vast majority of the world's tonnage is covered by the convention

|| 2022 saw a growing number of initiatives ramping up in preparation for upcoming global and regional regulation including ship carbon intensity mandatory measures introduced by the IMO and European Union regulation on maritime and road transport – part of the 'Fit for 55' package'.

MSC

Tightening regulations drive adoption of Evac's solutions

- Most owners look for opportunities to transform into more sustainable solutions, that go beyond the applicable regional regulations
- The motivation is often to be prepared for the potential future regulations, or to be leading with respect to environmental performance

|| We see policymakers and government officials as partners toward our shared goals. We work with them to increase the amount of shore power at cruise terminals, and we provide input on future policies and regulations.

Royal Caribbean Group

- More forward-looking regulations introduced for certain regions, including: Alaska, Great Lakes, Antarctica, the Mediterranean, the Baltic Sea, the USA and EU
- Regional regulations impose stricter constraints on discharge levels

|| Cruise operations comply with strict regulations, including those established by international maritime conventions, as well as a multitude of national and local regulations. We view compliance with laws and regulations as the bare minimum requirement for our operations.

Norwegian Cruise Line Holding

- Annex IV and Annex V of the IMO's MARPOL convention regulate the discharge of sewage and both dry and wet waste, respectively
- Vast majority of the world's tonnage is covered by the convention

|| 2022 saw a growing number of initiatives ramping up in preparation for upcoming global and regional regulation including ship carbon intensity mandatory measures introduced by the IMO and European Union regulation on maritime and road transport – part of the 'Fit for 55' package".

MSC

Yksi tekstikappale CSRD-raportissa tarjoaa monta potentiaalista aihetta viestinnälle muissa yhteyksissä ja muissa kanavissa.

- Metsä Group kannustaa toimittajia asettamaan päästövähennystavoitteita ilmaston muutoksen hillitsemiseksi (artikkeli miten työtä käytännössä tehdään)
- Tavoite vähentää puunhankinnan fossiilisia co2-päästöjä, esim. ottamalla käyttöön sähkö- ja biokaasurekkoja (artikkeli, video, testimonial)
- Metsä Groupin ja VR:n yhteinen tavoite puolittaa kuljetusten päästöt (case)
- Logistiikan päästöjen vähentäminen tehokkaalla reittisuunnittelulla (case)

Kasvihuonekaasupäästöt arvoketjussa

Metsä Group kannustaa toimittajia asettamaan päästövähennystavoitteita ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi. Suositus on osa toimittajien eettisiä toimintaperiaatteita, ja sen toteutumista seurataan toimittajien arvioinneissa ja auditoinneissa, sekä muun muassa Science Based Targets -aloitteen internetsivujen kautta.

Metsä Groupin arvoketjun kasvihuonekaasupäästöjä hillitsee Metsä Groupin puunhankinnan tavoite vähentää puunhankinnan fossiilisia hiili-dioksidipäästöjä Suomessa 30 prosenttia vuoteen 2030 mennessä vuoden 2022 tasosta. Päästöjä vähennetään esimerkiksi ottamalla käyttöön sähkö- ja biokaasurekkoja.

Arvoketjun kasvihuonekaasupäästöjä vähennetään myös Metsä Groupin ja toimittajien yhteistyössä asettamalla päästövähennystavoitteilla. Esimerkiksi Metsä Groupin ja logistiikkakonserni VR:n vuoteen 2030 ulottuva tavoite puolittaa yhteistyön piiriin kuuluvien kuljetusten päästöt. Toimenpiteet tarkoittavat Metsä Groupissa noin 14 000 tonnin vuotuista päästövähennystä hiilidioksidiekvivalentteina laskettuna, mikä vastaa yli 25 000 keskimääräistä rekkakuljetusta. VR vastaa Metsä Groupin junakuljetuksista Suomessa. Lisäksi alankomaalaisen varustamo Royal Wagenborgin kanssa yhteisenä tavoitteena on vähentää Metsä Groupin tuotteiden merikuljetuksista syntyviä hiilidioksidipäästöjä 30 prosenttia (per tonni/maili) vuoden 2021 tasosta vuoteen 2030 mennessä.

Lisäksi logistiikan päästöjä vähennetään tehokkaalla reittisuunnittelulla, minimoimalla kuljetusmatkoja, optimoimalla täyttöasteita ja suosimalla junayhteyksiä valituilla reiteillä. Uusimmilla investoinneilla Kemin biotuotetehtaalla ja Rauman sahalla tuotteet kuljetetaan tuotantolaitoksilta satamiin maksimoiden kuljetusyksiköiden kuormakoko ja hyödyntäen fossiilittomia polttoaineita.

Miten tämä kaikki ehditään tehdä?

1. Roolit ja vastuut selkeiksi – kuka viestinnässä auttaa määrämuotoisessa CSRD-työssä ja kuka vapaamuotoisemmassa?
2. Viestinnällä jatkuva/säännöllinen läsnäolo vastuullisuustyön ja -raportoinnin prosesseissa.
3. Pohjat eri toimenpiteille valmiiksi hyvissä ajoin.
4. Priorisoi.
5. Kaikkea ei tarvitse julkaista raportin kanssa samaan aikaan.

**Sinulla on CSRD-aarrearkku
käytössäsi koko vuoden.**

Mihin tämä kaikki
tiivistyy?

Ihmiskunnan
pahimmat
ongelmat ovat
niin isoja ja
monimutkaisia,
että pienetkin
osaratkaisut
kiinnostavat.

1

Yhteinen ongelma

Kiteytä, miksi maailma tarvitsee teitä.

2

Uskottava ratkaisu

Todenna väitteesi, miksi juuri tämä kyseinen asia toimii.
Älä puhu vain itsestäsi.

3

Älä etäännytä vastaanottajaa

Puhu avoimesti, puhu totta, puhu selkeästi. Huomioi yleisösi.
Kun kutsut keskusteluun, huolehdi että se johtaa johonkin.

Totuuden puhuminen
kannattaa aina.

Kysymyksiä?

Ja toivottavasti myös vastauksia.

